

Luonto- ja eräpalvelut 2015–2016

Rikkautta luonnossa ja luonnosta

METSÄHALLITUS

Luonto- ja eräpalveluista hyvinvointia Suomeen

Metsähallituksen Luontopalvelut tunnetaan kansallispuistojen hoitajana ja eräpalvelujen tuottajana valtionmailla.

Olemme perinteisesti olleet myös sillanrakentajina metsäkiistoissa. Metsärauha onkin jatkunut jo pitkään ja taannut metsäteollisuuden toimintaedellytyksiä. Olemme myös olleet kansainvälisestäkin edelläkävijöitä yhteistyössä alkuperäiskansamme saamelaisten kanssa heidän kulttuurinsa säilyttämiseksi.

Työmme merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa on muutoinkin kasvanut. Nykyään vaikutamme merkittävästi matkailuteollisuuden kehittymiseen, kansanterveyteen ja vaikkapa vankien sopeuttamiseen takaisin yhteiskuntaan.

Suomi saa työstämme välitöntä hyötyä, joka näkyy euroina ja työpaikkoina. Esimerkiksi vuonna 2015 kansallispuistojen käyntimäärät kasvoivat peräti 15 % edellisvuodesta. Kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset nousivat ennätykselliseen lähes 142 miljoonaan euroon ja näin syntyi työpaikkoja yksityissektorille. Samalla Suomen maabrändi puhtaasta, kauniista ja turvallisesta matkakohteesta vahvistui.

JARI KOSTET / METSÄHALLITUS

Myös lukuisat EU-rahoitteiset hankkeet työllistävät maakunnissa. Esimerkiksi vuoden 2015 alussa päättynyt Suoverkosto-LIFE-hanke työllisti paikallisia urakoitsijoita 90 henkilötyövuoden verran. Yhteiset hankkeet myös lisäävät maakunnallisia ja kansainvälisiä kumppanuuksia. Luontopalvelut koordinoi esimerkiksi Suomen EU-historian mittavinta ympäristöhanketta, jolla parannetaan sisävesien tilaa 20 miljoonalla eurolla yhdessä eri tahojen kanssa.

Työmme välilliset hyödyt näkyvät hyvin siinä, miten kansalaiset kokevat luonnossa liikkumisen terveyshyödyt. Yksikin retki tai metsästysreissu on kävijöiden omien arvioiden mukaan yli 200 euron arvoinen.

Valtion taloustilanne on Luontopalvelujenkin kannalta haasteellinen. Vuonna 2015 Luontopalvelujen henkilöstö väheni henkilötyövuosina mitattuna yli sadalla. Silti eduskunnan ja ministeriöiden asettamat vaikuttavuus-, tuotos- ja laatu tavoitteet saavutettiin ja monin osin ylitettiin.

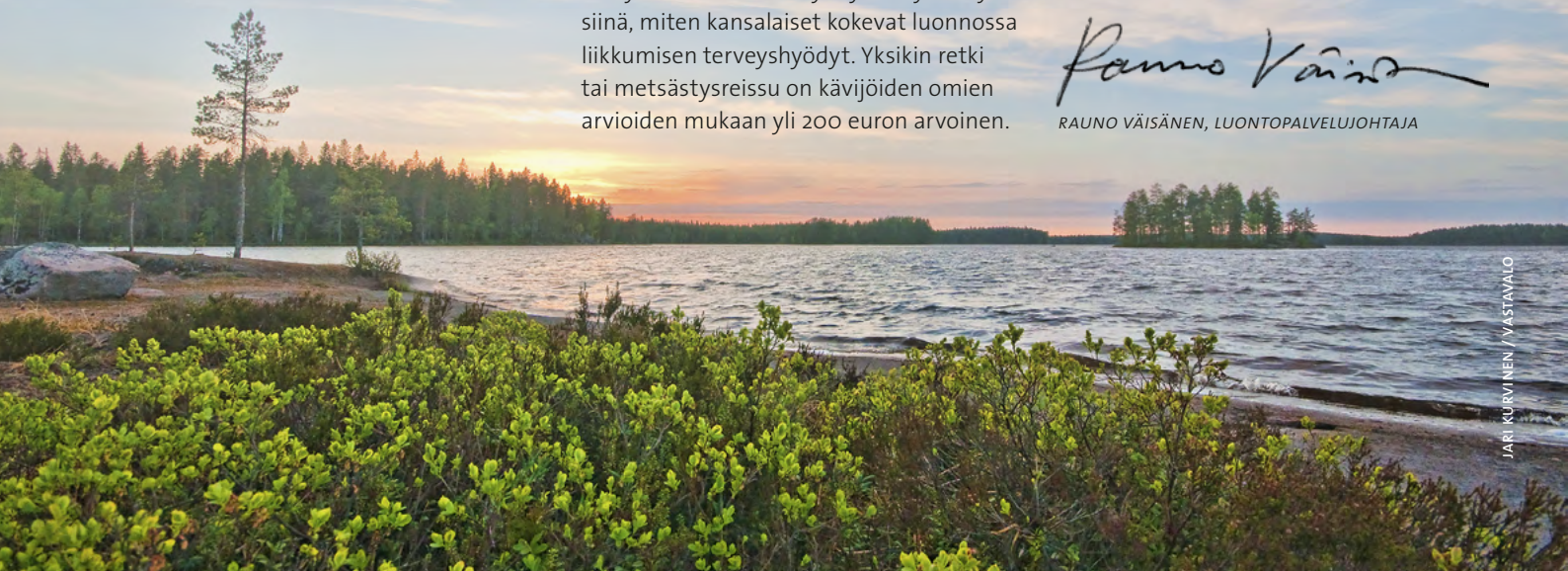
Vuosia työstyetty Metsähallituslaki astui voimaan huhtikuussa 2016 monien jännittävien vaiheiden jälkeen. Metsätaloudesta vastaavasta yhtiöstä Luontopalvelut sai uuden, mutta tutun kumppanin. Laajoja alueita siirrettiin Luontopalveluilta liiketoimintojen hallintaan, mutta muuten kovin paljon ei lakipykälien mukaan muutu.

Luontopalvelut jatkaa tuloksellista työtään osana Metsähallitusta maa- ja metsätalousministeriön sekä ympäristöministeriön suorassa tulosohjauksessa sekä eduskunnan valvonnassa. Valtion budjetit varat ohjautuvat näin entiseen tapaan kansakunnan hyvinvointia kehittäviin käyttökohteisiin, ja valtion maa- ja vesiomaisuuden hoidossa sovitaan yhteen eri tavoitteita.

Kansalaisten aktiivisuus Metsähallituslain valmistelussa osoitti, että suomalaiset todella välittävät luonnosta ja siitä, mitä kansallisomaisuudellemme tapahtuu. Suomalaiset ymmärtävät, että yhteisen luonnon meille tuottama hyvinvointi on enemmän kuin pelkkää luonnonvarojen taloudellista hyödyntämistä.

A handwritten signature in black ink, reading 'Raimo Väisänen'.

RAUNO VÄISÄNEN, LUONTOPALVELUJOHTAJA

Kolin luonnosta nautti yli 167 000 matkailijaa, jotka toivat 17,7 milj. euroa paikallistalouteen v. 2015. TEA KARVINEN / METSÄHALLITUS

Tuloksia kautta maan

Metsähallituksen Luontopalvelujen työ tuotti paljon hyviä tuloksia vuonna 2015 kaikilla osa-alueilla ja kaikkialla Suomessa. Työstämme hyötyivät niin saimaannorppa kuin yrityksetkin sekä niin maahanmuuttajat kuin metsästystai kalastusluvan ostajatkin.

Luonto- ja eräpalvelut ovat Metsähallituksen julkisia hallintotehtäviä, joita hoitaa erillinen yksikkö eduskunnan sekä maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön ohjauksessa.

Hoidamme kansallispuistoja, muita suojelualueita sekä vastaamme metsäs-

Kansallispuistokäyntejä yli 2,6 miljoonaa vuonna 2015

KANSALLISPUISTOJEN VAIKUTUS PAIKALLISTALOUTEEN 141,5 MILJ. EUROA – WWW.METSA.FI/SUOJELUALUEETJAPAIKALLISTALOUS

tyksestä ja kalastuksesta valtion alueilla. Erätarkastajamme vastaavat laillisuusvalvonnasta.

Kehitimme kiinalaisten matkailijoiden palveluja mm. Nuuksion ja Urho Kekkosen kansallispuistoissa. ANNA HAUKKA / METSÄHALLITUS

Yksi erä lupa toi 233 euroa maakuntiin

VALTIONMAILLA METSÄSTÄVIEN JA KALASTAVIEN RAHANKÄYTTÖ TOI 39,3 MILJ. EUROA PAIKALLISTALOUTEEN V. 2015 – LUONTOPALVELUJEN TOIMINTAKERTOMUS 2015: JULKAISUT.METSA.FI/JULKAISUT/SHOW/2007

Työllistämme kaikenikäistä väkeä kaikkialla Suomessa. Luontopalveluista hyötyvät myös paikalliset urakoitsijat ja luontomatkailuyritykset.

Lisäksi tarjoamme hyödyllistä työtä avolaitosvangeille (55 htv vuonna 2015) ja arvokasta työtä luonnon hyväksi tuhansille vapaaehtoisille.

Valtion budjettirahoituksella tuotamme retkeilyn peruspalvelut kuten 7 000 km luontoreittejä. Hankerahoituksella edistämme yhdessä kumppanien kanssa kaikkien luontoliikuntamahdollisuuksia ja luontomatkailuyritysten toimintaedellytyksiä. Hankkeita ovat mm. valtakunnallinen Rohkeasti luontoon sekä aluehankkeet Selkämerellä, Oulun seudulla ja Savossa. Lapissa osallistumme reittimerkintöjen turvallisuutta lisäävään laajaan yhteistyöprojektiin.

Luontopalvelujen tekemä ja koordinoima luonnonsuojelutyö on merkittävässä roolissa siinä, miten Suomi pystyy täyttämään kansainväliset luonnonsuojeluvoitteensa. Korkean asiantuntijuuden ja toimivan hankehallinnon ansiosta olemme saaneet EU-rahoitusta nyt mm. saimaannorppan ja uhanalaisten luontotyyppien suojeluun.

24 000 ihmistä tutustui Öröhön, kun se avattiin yleisölle kesällä 2015. Saari työllistää ympäri vuoden 20–30 henkeä. JOUKO HÖGMANDER / METSÄHALLITUS

JOUKO HÖGMANDER / METSÄHALLITUS

Hämekylmäkukka on erittäin uhanalainen ja tarvitsee paahteisia harjuriinteitä, joita kunnostetaan Paahde-LIFE-hankkeessa.

Saimaannorpille pesiä, ketokasveille tilaa: vapaaehtoisia mukana yli 3 000

3 358 VAPAAEHTOISTA TYÖSKENTELI KANSSAMME 28 HENKILÖTYÖVUODEN EDESTÄ V. 2015.

– WWW.LUONTOON.FI/VAPAAEHTOISTOIMINTA

Parempia palveluja, kustannustehokasta luonnonsuojelua

Vaalimme Suomen luontoa ja kulttuuri-perintökohteita sekä lisäämme ympäristötietoisuutta. Tarjoamme verovaroin hyvät peruspalvelut ulkoiluun ja eränkävynniin ja luomme edellytyksiä luontomatkailuyritysten toiminnalle.

Eduskunnan ja ministeriöiden asettamat tavoitteet saavutimme hyvin. Alla poimintoja tärkeimmistä tuloksista vuonna 2015 ja toiminnasta 2016.

Luontomatkailulle ja kulttuuri-perinnölle hyötyjä toisistaan

Puolustusvoimien käytössä olleiden Saaristomeren Örön saaren ja Helsingin edustalla sijaitsevien Vallisaaren ja Kuninkaansaaren yleisöpalveluiden kehittämi-

Lights On! Valot päälle!
 SUOMEN JA VIRON RAUNIOLINNAT JA LINNOITUKSET PÄÄSEVÄT VALOKEILAAN MATKAKOHTEINA EU-HANKKEEN MYÖTÄ.
 – WWW.METSA.FI/LIGHTSON

nen jatkuu. Öro avattiin yleisölle 2015, ja Vallisaari avataan keväällä 2016.

Myös monien muiden historiallisten kohteiden kunnostus ja tapahtumien järjestäminen jatkuu, mm. Raaseporin linnassa, Langinkosken keisarillisen kalastusmajan alueella Kotkassa ja Välimaan saamelaistilalla Utsjoella. Kajaanin linnan ja sen ympäristön suuri yleisötapahtuma "Linnan Virta" saa jatkoa vuonna 2016.

Eri tahot osallistuvat aktiivisesti kohteiden käytön ideointiin ja toteutukseen. Historiakohteiden suosion lisäämisellä pyritään turvaamaan ylläpidon rahoitusta ja tarjoamaan elinkeinomahdollisuuksia paikallisille yritysille.

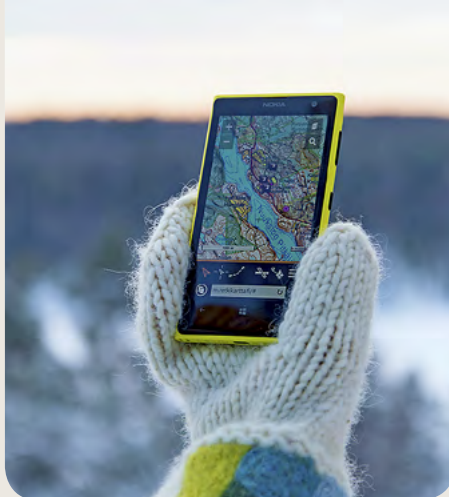
Laajat palvelut asiakkaille yhä kätevämmiin

Otimme käyttöön uuden lupamyyntijärjestelmän. Sen kautta myymme kalastus-, metsästys- ja moottorikelkkailuluvat sekä välitämme varaukset mm. suojelualueiden tupiin. Valtion kalastonhoitomaksun voi nyt maksaa kalastuslupan oston yhteydessä Eräluvut.fi-verkkopalvelumme kautta. Eri viranomaisten yhteistyöryhmät ovat jatkaneet hyväksi havaittua toimintamallia erävalvontatehtävissä.

Yli 300 upeaa retkikohdetta palveluihin löytyvät Luontoon.fi-verkkopalvelustamme. Suomen suosituimman retkeilypalvelun sivuja ladattiin ennätykselliset lähes 10 milj.kertaa viime vuonna.

Retkikartta.fi tarjoaa maksutta kartat valtion retki- ja eräkohteista. Retkikartta-palvelua käytettiin 3,2 miljoonaa kertaa.

Kansallispuistoissa käytiin viime vuonna yhteensä yli 2,6 miljoonaa kertaa.

TAPANI MIKKOLA / METSÄHALLITUS

Mobiiliversion käyttöönotto kasvatti Retkikartta.fi-palvelun suosiota 70 %.

Uudet Teijon ja Etelä-Konneveden kansallispuistot saivat lisää retkeilypalveluja, samoin Suomen suosituin kansallispuisto, Pallas-Yllästunturi.

Luontotieto talteen ja EU-rahoitus hyödyksi

Koska Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa koko Suomen suojelualueverkoston tilan seurannasta, täydennämme jatkuvasti tietoja uhanalaisten lajien ja luontotyyppien tilasta ja keskitämme suojelutoimet mahdollisimman tehokkaasti. Suojelualueilta valittiin 23 sellaista Natura

2000 -luontotyyppiä, joiden suojelutasoa ryhdytään kohdennetusti parantamaan.

Otimme käyttöön uudistetut paikkatietojärjestelmät suojelualueiden suunnitteluun ja seurantaan sekä luontotyyppi- ja lajistotiedon hallintaan. Jatkoimme Itämeren vedenalaisten luontotyyppien tiedonkeruuta ja kehitimme menetelmiä merenhoidon suunnitteluun liittyen.

EU:n LIFE-rahoituksen avulla on käynnissä monivuotisia suojeluhankkeita. Luonnonhoito-LIFE-hankkeessa on hoidettu mm. lehtoja ja niittyjä ja edistetty näiden monimuotoisuuden aarraittojen säilymistä lähes 60 kohteessa kautta maan. Paahde-LIFE-hankkeessa kunnostetaan auringonpaahdetta vaativan luonnon kuten harjujen ja hiekkadyynien luontoa. Näiden kahden hankkeen myötä hoidimme luontoa yli 4 000 hehtaarin alalla vuonna 2015. Saimaannorpan suojelua edistettiin mm. kasaamalla 200 apukinosta pesinnän turvaamiseksi vähälumisena alkutalvena 2016.

VUONNA 2016:

20 milj. euron suurhanke alkaa: Freshabit-LIFE sisävesien hyväksi

JÄRVIÄ, JOKIA JA PIENVESIÄ KUNNOSTETAAN LUONNONSUOJELUN JA LUONTOMATKAILUN EDISTÄMISEKSI 30 KUMPPANITAHON VOIMIN. EU-RAHOITUKSEN OSUUS 12 MILJ. EUROA.

Luonnon päivät -hanke valmistelee Suomi100-tapahtumia

VUONNA 2017 LUONTOJUHLIA KAUTTA MAAN, LUONTOPALVELUT KOORDINOI LAAJAN KOKONAISUUDEN SUUNNITTELUA.

Suunnataan Hossan kansallispuiston perustamiseen 2017

LUONTOPALVELUT VALMISTAUTUU UUDEN KANSALLISPUISTON PERUSTAMISEEN PARANTAMALLA ALUEEN PALVELUJA YHDESSÄ KUMPPANIEKSI KANSSA.

125 000 kalastus- ja metsästyslupaa myytiin valtion alueille vuonna 2015. Lupatulot käytetään kalavesien ja riistamaiden hoitoon. AKU AHLHOLM / METSÄHALLITUS

METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT 15.4.2016 ALKAEN

Metsähallituksen Luontopalvelut-yksikkö vastaa Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä, joita ovat sen hallinnassa olevilla alueilla

- lajien ja luontotyyppien suojelu
- luonnonsuojelualueverkoston hoito ja suojelualueiden hankinta
- kulttuuriomaisuuden vaaliminen kuten historiakohteiden hoito
- retkeilypalvelut
 - retkeilyrakenteiden ylläpito
 - asiakasneuvonta
 - verkkopalvelut
- eräpalvelut
 - kalastus-, metsästys- ja maastoliikenneluvat
 - kalavesien ja riistamaiden hoito
 - erävalvonta

LUONTOPALVELUJEN HOIDOSSA 1.1.2016

- 39 kansallispuistoa, 19 luonnonpuistoa ja 643 muuta lakisääteistä suojelualueetta (1,7 milj. ha)
- 12 Lapin erämaa-alueetta (1,5 milj. ha)
- 2 954 muuta suojelualueetta (1,0 milj. ha)
- Historiakohteita n. 350 lailla suojeltua rakennusta tai rakennetta ja n. 2 000 muinaisjäännettä

Uuden Metsähallitus-lain voimaantulon 15.4.2016 jälkeenkin Luontopalvelut tarjoaa kansalaisille eräpalveluita kaikilla Metsähallitus-konsernin alueilla, samoin hoitaa uhanalaisten lajien suojeluun liittyviä tehtäviä. Kaikilla valtion yleisillä vesillä Luontopalvelut hoitaa kalastukseen sekä merenhoitosuunnitelman toteutukseen liittyviä tehtäviä.

ASIAKASTYYTYVÄISYYS 2015

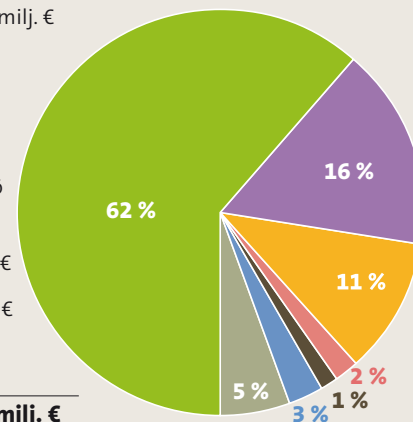
Luontokeskusten, maastopalvelujen ja lupa-asiakkaiden asiakastyytyväisyys oli erittäin hyvä: 4,09 (arviointiasteikko 1–5), samoin luonnon virkistyskäytön palvelujen yleinen asiakastyytyväisyys: 4,32. Kalastus- ja metsästyslupa-asiakkaiden asiakastyytyväisyys oli 3,8.

LUONTOPALVELUJEN RAHOITUS 2015

Metsähallituksen Luontopalvelujen toiminta rahoitetaan pääosin valtion budjettivaroin. Tulorahoitus muodostuu mm. metsästys- ja kalastuslupasekä vuokratuloista.

- Ympäristöministeriö 36,6 milj. €
- Tulorahoitus 9,7 milj. €
- Maa- ja metsätalousministeriö 6,4 milj. €
- Työ- ja elinkeinoministeriö 1,2 milj. €
- Oikeusministeriö 0,8 milj. €
- EU-hankerahoitus 1,7 milj. €
- Muu rahoitus 3,2 milj. €

Rahoitus yhteensä: 59,6 milj. €

LUE LISÄÄ: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien toimintakertomus ja tilinpäätös 2015. JULKAISUT.METSA.FI/JULKAISUT/SHOW/2007

Luonto liikuttaa

KÄYNTIMÄÄRÄT METSÄHALLITUKSEN LUONTOKESKUKSISSA JA PALVELUPISTEISSÄ 2015

Vuonna 2015 yhteensä 1 032 700 käyntikertaa.

Luontokeskus/palvelupiste.....	Käyntimäärä
Hailuoto	12 800
Haltia.....	128 300
Hossa.....	42 700
Häme.....	16 500
Ivalo.....	14 700
Kalajoki.....	22 400
Karhunkierros.....	12 800
Kilpisjärvi	7 500
Koilliskaira/Tankavaara.....	11 000
Koli.....	61 700
Kuhmo	10 900
Kuusamo	22 200
Liminganlahti.....	51 900
Merenkurkku	17 300

KÄYNTIMÄÄRÄT KANSALLISPUISTOITTAIN 2015

Metsähallitus hoitaa Suomen kansallispuistoja, joita vuonna 2015 oli 39. Käyntejä kirjattiin yhteensä 2 634 600.

Kansallispuisto.....	Käyntimäärä
Etelä-Konnevesi	14 700
Helvetinjärvi.....	21 500
Hiidenportti.....	7 800
Isojärvi.....	13 500
Itäinen Suomenlahti.....	12 500
Kauhaneva-Pohjankangas.....	6 300
Koli.....	167 300
Kolovesi.....	11 400
Kurjenrahka	53 000
Lauhanvuori	11 600
Leivonmäki	14 000
Lemmenjoki	15 000
Liesjärvi.....	40 400
Linnansaari.....	30 000

Oulanka.....	67 300
Pallastunturi.....	41 500
Pyhä-Luosto.....	96 200
Saariselkä.....	43 000
Saaristomeri	12 500
Saimaa.....	26 000
Savukoski.....	4 300
Seitseminen	26 900
Syöte.....	27 300
Tammisaari.....	16 600
Teijo.....	23 800
Tunturi-Lappi.....	24 700
Yllästunturi.....	76 400
Ylä-Lappi	113 500

• Lisätietoa kohteista: www.luontoon.fi

Nuukio.....	343 800
Oulanka.....	201 200
Pallas-Yllästunturi.....	525 600
Patvinsuo	12 700
Perämeri.....	8 200
Petkeljärvi	16 900
Puurijärvi-Isoosuo	9 800
Pyhä-Häkki	15 500
Pyhä-Luosto.....	115 100
Päijänne	15 200
Repovesi.....	140 300
Riisitunturi	24 400
Rokua	11 800
Saaristomeri	78 700
Salamajärvi	14 400
Seitseminen	40 800
Selkämeri.....	47 200
Sipoonkorpi.....	81 800
Syöte.....	40 300
Tammisaari.....	50 000
Teijo.....	79 700

Tiilikajärvi	9 400
Torransuo	25 700
Urho Kekkosen kp	291 700
Valkmusa	15 400

KÄYNTIMÄÄRÄT RETKEILYALUEITTAIN 2015

Metsähallitus hoitaa valtion retkeilyalueita, joita vuonna 2015 oli 6. Retkeilyalueilla vierailtiin yhteensä 275 400 kertaa.

Retkeilyalue.....	Käyntimäärä
Evo	58 900
Hossa.....	53 000
Iso-Syöte	27 200
Kylmäluoma.....	24 700
Oulujärvi	34 300
Ruuna	77 300

Metsähallituksen luonto- ja eräpalvelut

Tuloja luonnosta

- Jokainen veroeuro, jonka valtio sijoittaa kansallispuistojen palveluihin, palaa paikallistalouden hyödyksi 10-kertaisena.
- Jokainen metsästys- ja kalastusluvan ostaja tuo 233 euroa paikallistalouteen.
- Hyvien retkeilypalvelujen myötä Suomi-brändi vahvistuu, ja maahamme tulee lisää matkailijoita.

Terveyttä luonnosta

- Kansallispuisto- ja eräretkillä stressi vähenee ja kunto kohenee: kansallispuistoissa kävellään vuodessa noin 34 miljoonaa kilometriä eli 850 kierrosta maapallon ympäri. Pienriistan metsästäjä puolestaan kulkee maastossa n. 10 km päivässä.
- Helppokulkuiset reitit, hyvät opasteet ja verkkopalvelut ohjaavat kaikenikäiset luontoretkeille.

Tulevaisuutta luonnosta

- Hyvät palvelumme lapsiperheille, oppimisympäristöt kouluille ja vapaaehtoistyön tarjonta kutsuvat uusia kävijöitä luontoon.
- Aktiivinen luonnonhoitotyö säilyttää Suomen luonnon rikkautta osana maapallon luonnon monimuotoisuutta.
- Lupatuloilla parannetaan riistan elin-ympäristöjä ja kunnostetaan kalavesiä.

www.metsa.fi/luontopalvelut

TIETOA METSÄHALLITUKSEN LUONTOPALVELUJEN
TYÖSTÄ

www.luontoon.fi

LUONNOSSA LIIKKUJAN LAAJA PALVELUSIVUSTO
SUOJELU- JA RETKEILYLUEISTA

www.retkikartta.fi

VALTIONMAIDEN RETKEILY-, KALASTUS- JA
METSÄSTYSKOHEET KARTTAPALVELUNA

www.eräluvut.fi

KALASTUS-, METSÄSTYS- JA MAASTOLIKENNELUVAT
VALTIONMAILLE

 [www.twitter.com/
luontopalvelut](https://www.twitter.com/luontopalvelut)

 [www.facebook.com/
suomenkansallispuistot](https://www.facebook.com/suomenkansallispuistot)

 www.instagram.com/luontoon.fi